

Delavnica 3: Spremljanje kakovosti doktorskega študija

Vodja: izr. prof. dr. Jasna Mažgon

Udeleženci delavnice so razpravo razdelili na dva dela. Posvetili so se Pravilniku o doktorskem študiju Univerze v Ljubljani ter postopku samoevalvacij in vlogi obeh pri zagotavljanju kakovosti doktorskega študija.

Pravilnik na univerzitetni ravni je bil prvič sprejet leta 2017, prej je nekatere postopke urejal Statut Univerze in pravilniki posameznih članic. Pravilnik je poenotil nekatere prakse, kot so imenovanje ene komisije za vse faze ocenjevanja, mentor ni član komisije za spremljanje doktorskega študenta, obvezna predstavitev teme doktorske disertacije in predstavitev rezultatov raziskovalnega dela pred javnim zagovorom. Pravilnik skozi formalizacijo postopkov skuša zagotavljati kvaliteto doktorskih disertacij.

Pri tem so udeleženci poudarili, da predstavitve pred komisijo pomembno pripomorejo h kakovosti doktorskih disertacij, saj na ta način komisija doktorandu pomaga do boljšega doktorata. Včasih je termine predstavitev težko uskladiti in hkrati spoštovati roke, kot jih predvideva pravilnik. Podana so bila tudi mnenja, da se predlog teme doktorske disertacije pripravlja prezgodaj v procesu doktorskega študija, saj se večkrat zgodi, da so potrebne spremembe. Ponekod v tujini predloga teme niti ne poznajo. Predlog teme predstavlja načrt dela in te vodi, da projekt in raziskovalno delo pripelješ do konca. Predstavlja bolj usmeritev in ne sme strogo določati končnega dela. Postopki morajo biti taki, da se sme iti v drugo smer, kot je bilo predvideno v predlogu teme. Med znanstvenimi področji so tudi pomembne razlike, zato so udeleženci predlagali, da bi rok, kdaj se oddaja predlog teme doktorske disertacije prilagodili načinu dela znanstvenega področja oz. ta rok prepustili posameznemu programu. Poudarjeno je bilo še, da je soglasje k temi doktorske disertacije edini moment v procesu doktorskega študija, ko mnenje o doktoratu poda tudi Senat Univerze.

V luči tega je izredno pomembno, da se mentor in kandidat še pred vpisom dobro dogovorita o načinu dela in oblikujeta idejno zasnovo. V razpravi je bila podana primerjava, da je doktorat na nek način podoben voznškemu izpitu, tako kot voznški izpit predstavlja licenco za samostojno vožnjo, je doktorat licenca za samostojno znanstveno raziskovalno delo. Skozi leta in ob višjem številu doktorskih študentov in doktoratov doktorat ni več »življenjsko delo« posameznika, kot je to morda veljalo v prejšnjih obdobjih, ampak zadnja »domača naloga« pred samostojnim raziskovalnim delom.

V drugem delu so se udeleženci posvetili vprašanju samoevalvacij in vplivu le-teh na kakovost študija. Strinjali so se, da potencial samoevalvacij iz različnih razlogov ni dovolj izkoriščen (pomanjkanje časa, administrativno breme) in da ponavljanje zapisov skozi leta ni smiselno. Izpostavili so tudi, da je raziskovalno delo v okviru doktorskega študija ključno, a hkrati temu v samoevalvacijskih poročilih ni namenjeno dovolj pozornosti, ravno tako tudi ne v anketnih vprašalnikih, ki jih izpolnjujejo študenti. Vsekakor pa so samoevalvacije dobrodošle, saj predstavljajo priložnost za samorefleksijo, pregled napredka in razmislek o načrtih za naprej.